

Organ: Folkhälsorådet

Tid: 2024-01-23, kl 13.00 – 15.00

Plats: Konferensrum Rådslaget och Microsoft Teams

Närvarande:

Per-Daniel Liljegren, Ledamot Kommunstyrelsen/Ordf. Folkhälsorådet, Storuman kommun
Maria Gardfall Ordf. Miljö och Samhällsbyggnadsnämnden, Storuman kommun
Daniel Burman Folkhälsosamordnare, Storuman kommun

Carina Gustafsson Folkhälsoenheten, Region Västerbotten

Ej Närvarande:

Anders Persson Ledamot Fritid-, kultur och utbildningsnämnden, Storumans kommun
Bo-Göran Johansson Ordf. Omsorgsnämnden, Storuman kommun
Ulf Vidman Vice kommunalråd, Storumans kommun

Maria Bernsson Ledamot Beredning för Folkhälsa, Region Västerbotten

§ 1

Dagordning Fastställs

Ordförande för folkhälsorådet går igenom dagordningen.

Folkhälsorådet BESLUTAR att godkänna dagordningen.

§ 2

Föregående minnesanteckningar

Ordförande för folkhälsorådet hänvisar att förgående mötesanteckningar ligger på Malå kommuns hemsida och under Teamsytan Folkhälsa.

Folkhälsorådet BESLUTAR att mötesanteckningarna läggs till handlingarna.

§ 3

Verksamhetsberättelse 2023

Folkhälsosamordnare informerar om den verksamhetsberättelse som tagits fram för 2023. Verksamhetsberättelsen kommer skickas till den årliga redovisningen som för kommunstyrelsen

Förslag från rådet är att komplettera verksamhetsberättelse med avslagna ansökningar, ekonomiskt utfall samt samverkansformer och samarbetsformer.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen och ber Folkhälsosamordnare återkomma med kompletteringar till verksamhetsberättelse.

§ 4

Budget

Folkhälsosamordnaren presenterar budget för 2024.

Folkhälsorådet har en årlig budget på 33.000kr. Den är inte uppskriven sen 2018.

Medel som flyttas över av ekonomi till 2024 från 2023:

- UPH medel: Storuman Forever: 31 083kr
 - MHFA: 18 744kr
 - Agnico Eagle: 8500kr
- Totalt: 91 327kr

Folkhälsosamordnaren inväntar några fakturor från psykeveckan v.45 2023 varav medlen från 2023 kan minska något.

Det är oklart om medel för det brottsförebyggande arbetet kommer fördelas till folkhälsorådet.

Totalt har Folkhälsorådet 124 327 kronor att förfoga över 2024.

Uppföljning av tidigare ansökningar:

Folkhälsosamordnaren informerar om ansökan 8069 – Alternativ jul anordnad av Storuman kristna råd.

Storuman kristna råd har ansökt och fått beviljat 5000kr till det årliga eventet – Alternativ jul. Syftet med insatsen är att bjuda personer som är ensamma samt har sämre ekonomiska förutsättningar till en dag med musik, mat och pyssel. Målgruppen är äldre, barnfamiljer och personer som har låg ekonomiskstatus. Medlen gick till barnfamiljer och personer

som var ensamma. Syftet med medlen var att de skulle kunna köpa sig något extra över jul.

Totalt deltog 55 vuxna och 10 barn.

Kommentarer från rådet:

- Insatsen är viktigt och är ett exempel på hur medel kan växlas upp genom samverkan med civilsamhället.
- Detta initiativ bör även ske i Tärnaby församling då detta endast riktar in sig på byar och samhälle runt Storuman. Tittar man på begreppet relativ fattigdom (hushåll med en inkomst lägre än 60 procent av snittet i Sverige) så har andel hushåll i Storuman ökat på 10år från 16% - 18% (2011 – 2021).
- Tittar man på begreppet ekonomisk utsatthet (När den disponibla inkomsten inte räcker för att betala nödvändiga levnadskostnader för bostad, mat, kläder och grundläggande sociala aktiviteter) så finns det 352 personer inom Storumans kommun 2023.

Nya ansökningar

Folkhälsosamordnaren presenterar ett förslag från ordförande MSBN: Kommunloga Folkhälsorådet på disc-golf korg i Stensele

Summa: 5000kr för tre år

Syfte: Stödja förening som uppmuntrar till fysisk aktivitet genom att erbjuda sponsringspeng till disc-golf korg i Stensele.

Kommentarer från rådet:

- Just nu genomförs en översyn av föreningsstödet med syfte på att se syftet med medlen som betalas ut av kommunen och vad kommun har för intentioner med föreningsstödet. Detta ska vara klart innan sommaren.
- Det är viktigt att ansökningar och förslag som kommer in till folkhälsorådet ska ha ett tydligt syfte, målgrupp och hur ska det mätas och följas upp. Detta med anledning till att rådet har lite medel att fördela.
- Utifrån den nya strategin så kommer 5 målområden att prioriteras. Det är viktigt att det blir klart i syfte att rikta medlen till de målområden som ska prioriteras.
-

Folkhälsorådet BESLUTAR att:

- godkänna informationen.
- Avslå förslaget med kommunloga på disc-golf korg i Stensele.

§ 5

Storumans kommun Folkhälsostrategi 2024–2027

Ordförande för folkhälsorådet och Folkhälsosamordnaren presenterar ett utkast på Storumans nya folkhälsostrategi. Folkhälsostrategin kommer ersätta det drogpolitiska programmet och tillgänglighetsprogrammet.

Folkhälsostrategin kommer att kompletteras med bilaga, där begreppen och kommentarer till texten kommer vara förklarade.

Strategin kommer skickas ut på remiss under februari där sista svarsdag är 23 februari. Strategin kommer att anmälas som ärende till KSAU den 19 februari för vidare hantering. Om beslut fattas om ny strategi så kommer denna skickas vidare till KS och KF den 25 april.

Workshops och föredrag kommer att planeras in för att implementera strategin då den är antagen.

När strategin är framtagen kommer en aktivitetsplan att upprättas, som kommer vara levande och uppdateras varje år.

Parallellt med detta kommer en ny arbetsordning för folkhälso, - trygghets, äldre och tillgänglighetsfrågor tas fram.

Kommentarer från rådet:

- Det är viktigt att strategin är begriplig för de som ska jobba med strategin sen och att den inte innehåller svåra ord som gör strategin svårtolkad.
- Strategin riktar sig både till befolkning och kommunen som arbetsgivare.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen

§ 6

Övrigt

Seniorkampanj - Motionskampanj med inriktning på seniorer 65+ 2023 okt - nov

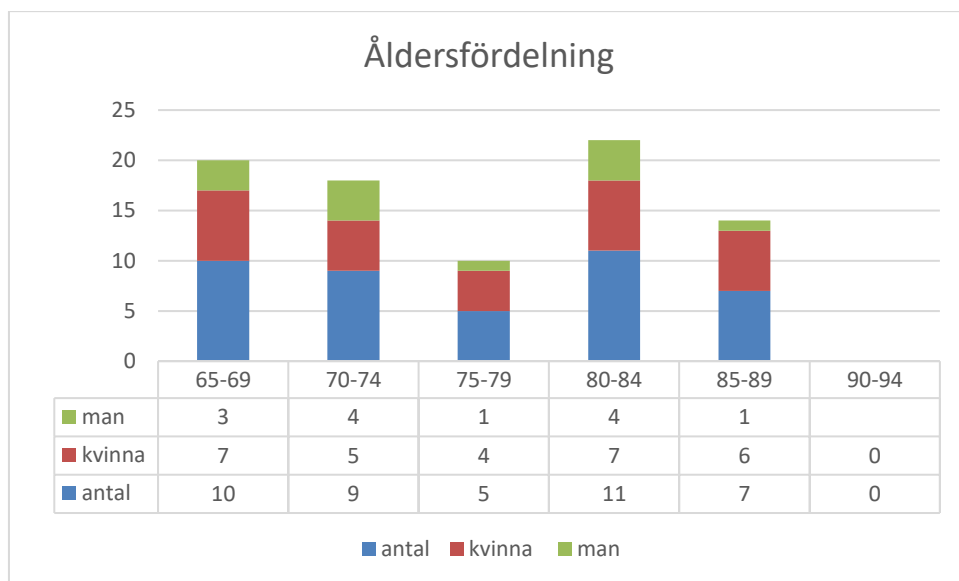
Under hösten anordnas en motionskampanj med inriktning mot seniorer fyllda 65+, bofasta i kommunen. Utmaningen bestod i att under 4veckor, göra en fysisk aktivitet minst 30 minuter, tre gånger per vecka.

Region Västerbotten deltog som samarbetspartner genom ett seniorprojekt som Vilhelmina sjukstuga hade ansökt och fått beviljad.

Folkhälsosamordnaren skötte allt det administrativa så som marknadsföring, uppföljning och utdelning av priser.

Kontaktperson på Region Västerbotten erbjöd alla deltagare seniorer ett kostnadsfritt samtal i syfte att intervjua seniorerna om deras nuvarande situation.

I utmaning som utfördes i Storuman, var det 52 deltagare, 26 kvinnor och 11 män, som inlämnat rapport om utförda aktiviteter. Vid intervjuerna per telefon var det 42 st som intervjuades.



Svar på Intervjufrågor:

- På frågan om hälsotillståndet blivit bättre än för 12 månader sedan svarade majoriteten (61%) att det var ungefär det samma. Endast 12% upplevde att hälsan blivit sämre oftast beroende på underliggande sjukdom.
- På frågan att delta i ansträngande aktiviteter som att springa, lyfta tunga saker eller annan ansträngande aktivitet svarade 31% att de var mycket begränsade, 36% var lite begränsade och 33% var inte begränsade, om aktiviteten ej var tidsbegränsad så skulle de klara av det.
- I måttligt ansträngande aktiviteter som skogspromenad, dammsugning, flytta ett bord uppgav 88% att de inte var begränsade, 21% var lite begränsad och 2 % var mycket begränsade.
- På frågan om höstutmaningen haft någon effekt på deras hälsa och motionsvanor svarade 56% att det var ingen effekt, de tränar någorlunda regelbundet. De övriga, svarade ja, med kommentarer att det var en sporre, de såg sina resultat på ett papper, det blev fler träningstillfällen per vecka, och att det blev lite mer variation i träningen.
- På frågan om de motionerar regelbundet svarar deltagarna att de motionerat hela livet, mer o mindre regelbundet. Några har börjat i vuxen ålder att motionera. Utmaningen har varit en sporre att få en regelbundenhet och de har sett sina prestationer nedskrivet.
- Något som även framkom i kommentarer var att de som hade jobbat fysiskt i unga år, även haft arbeten som var fysiskt krävande var aktiva även som äldre, vilket även är styrkt i forskning (2). En faktor för regelbunden motion var att 21% av deltagarna hade hund, vilket medförde en regelbundenhet att promenera, alla dagar i alla väder, året runt.
- På frågan om någon aktivitet saknades i Storuman-Tärnaby, så framkom det att många var nöjda med det som erbjöds. En önskan om simhall i Hemavan samt någon form av smidighetsträning stod på önskelistan. De önskade även att denna utmaning skulle återkomma.
- Svårigheter med denna utmaning var att deltagarna inte svarade i telefon, vilket är bra med tanke på alla bedrägerier mot äldre som pågår. Men det krävdes sms och röstmeddelande för att nå deltagarna. Några avstod intervjun trots sms och röstmeddelande.

- Deltagarna fick frågan hur de i allmänhet uppskattade sin hälsa, och utfallet blev att övervägande delen skatte sin hälsa som mycket god eller god. Detta trots kroniska sjukdomar och/ eller genomgångna operationer.

Utmärkt	Mycket God	God	Någorlunda	Dålig
12%	38%	47%	3%	

Motionskampanjer 2024

Folkhälsosamordnaren lägger upp planering för motionskampanjer maj-juni och okt – nov för 2024. Återkommer med mer information.

Inför Motionskampanjer 2024 – Konceptet Ortskampen

Folkhälsosamordnaren har varit i kontakt med ett företag, Actimate, som erbjuder koncepter Ortskampen där kommuner eller företag tävlar mot varandra.

Actimate erbjuder en app funktion där man som individ kan följa sin progression via aktivitetsmätare i klocka eller telefon. Individen kan även följa i realtid hur man ligger till i ortskampen, där man tävlar tillsammans med andra medborgare mot andra kommuner.

Poängen som samlas in kan användas i en poängshop – ju fler poäng man har desto fler erbjudande får man tillgång till.

Kommunen får en hemsida där man kan följa hur aktiva deltagarna är, aktiviteter de genomfört och hur poängen ser ut – ett enkelt sätt att följa upp kampanjen.

Kampanjen riktar sig till alla medborgare och kostar 19.300kr för Storuman för 8 veckor, exkl. moms. Då ingår support, drift och underhåll. Klicka på länken för mer information - <https://actimate.se/ortskampen/>

Suicidprevention:

Folkhälsosamordnaren berättar att en delegation från Storuman deltog på den nationella suicidprevention konferensen i Östersund den 25-26 oktober 2023. Storuman modellen B4 är nationellt känd som en framgångsfaktor i det suicidpreventiva arbetet. Folkhälsosamordnaren var en av de inledande talarna för konferensen och därefter berättade delegation om B4 modell i ett av seminarierna under dagen, där ca 146 var anmälda. Till konferensen var ett 500tal anmälda från hela Sverige.

Under 2024 så kommer Folkhälsosamordnaren att utbildas till YAM-instruktör (Youth aware of mental health) i syfte att erbjuda kostnadsfria utbildningar till elever på högstadiet i Malå och Storuman.

Från och med 2024 erbjuder vi alla kommunanställda i Storuman och Malå kommun, kostnadsfria digitala MHFA-utbildningar (Första hjälpen till psykisk hälsa). Även vårdpersonal i Storuman/Tärnaby/Malå erbjuds att delta kostnadsfritt.

Från och med 2024 så kommer gruppen B4 att förändras och bestå av representanter från skolan, socialtjänsten, Hälso-och sjukvården, Psykiatri och Polisen. Detta för att renodla det suicidpreventiva arbetet då vi har startat upp två nya arbetsgrupper – våldsprevention och brottsförebyggande. Gruppen kommer vara sammankallande av Folkhälsosamordnare och andra personer kan bli inbjuden till gruppen, beroende på frågans art.

En arbetsgrupp bestående av representanter från kommun, civilsamhället, brukarrörelsen och föreningslivet ska träffas 15 mars för att påbörja planering av Psykeveckan v.45 2024

Våldsprevention

Storumans kommun har blivit antagen att delta i Länsstyrelsens Västerbottens – Våldsprevention i Glesbygd 2023–2025.

Ett kommunteam är igång bestående av KSO, Koncernchef, Folkhälsosamordnare, Skolpersonal, IFO och Socialchef från kommunen samt personal från Storumans sjukstuga och Folkhälsoenheten Region Västerbotten. Kommunteamet kommer även samarbeta med Polisen. Folkhälsosamordnaren är sammankallande i gruppen.

Syftet är att stärka kommunens förebyggande arbete kopplat till mäns våld mot kvinnor och våld generellt.

1 feb – 31 mars kommer Storumans kommun att uppmärksamma initiativet "Svartsjuka är inte romantiskt" som riktar sig till unga och unga i parrelationer.

Ungefär 6% av alla elever i åk 7–9 i Storuman/Tärnaby har blivit utsatta för våld i nära relation under sin uppväxt enligt Ungdomsenkäten 2023.

Kampanjen kommer uppmärksammas genom affischer, sociala medier och visitkort som läggs fram på bibliotek, skolor, hälso-och sjukvården, folktandvården och på kommunen. Kampanjen är en del av kommunens våldspreventionsarbete.

Brottsförebyggande

Enligt den nya lagen samt enligt samverkansavtalet med Lokalpolisområdet Södra Lappland så har Storumans kommun startat upp en lokal arbetsgrupp som ska jobba med brottsförebyggande- och trygghetsskapande åtgärder.

Representanter i gruppen består av Kommunpolis/gruppchef, Storuman Fritid, Socialtjänsten, Skolan, Tillsyn från Miljö och samhällsbyggnad, Näringslivskontoret, Fastighetsbolaget Umluspen, Storuman Kristna Råd, RF-SISU Storuman/Malå/Sorsele. Folkhälsosamordnaren är sammanställande i gruppen. Gruppen kan bjuda in andra personer vid behov, beroende på frågan.

Arbetsgruppen ska just nu ta fram en lägesbild över Storuman kopplat till brott och otrygghet. Arbetsgruppen kommer framöver även jobba förebyggande med Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel.

Länsstyrelsens Västerbotten har beviljat Storuman extra stöd i samband med den nya lagen om kommunens ansvar kring det brottsförebyggande arbetet. En workshop kring orsaksanalys planeras till våren.

Folkhälsorådet BESLUTAR att

- notera informationen
- återkomma kring konceptet ortskampen då alla ledamöter har fått en förfrågan.

§ 7

Mötesdagar 2024

Folkhälsosamordnaren presenterar förslag för mötesdagar 2024. Folkhälsorådet ger förslag på följande mötesdagar:

- Tisdag 4 juni 13.30 - 15.00
- Torsdag 26 sept. 13.00 - 15.00
- Torsdag 5 dec 13.00 - 15.00

Folkhälsorådet BESLUTAR att fastställa mötesdagarna för

§ 8

Nästa möte

Tisdag 4e juni klockan 13.00 – 15.00
Hybridmöte Microsoft Teams eller Rådslaget

Ärenden att ta upp skickas till Folkhälsosamordnaren senast 28 maj.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen.



**Storums
kommun**
LUSPIE

Folkhälsorådet

Mötesanteckningar

10 (10)

Daniel Burman
Folkhälsosamordnare
Sekreterare

Per-Daniel Liljegen
Ordförande Folkhälsorådet